

INFORMATION

Tolkning och tillämpning av avstegsregeln

Oktober 2019

(uppdaterad maj 2021)

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

Bakgrund

Ett grundläggande syfte med redovisning och finansiell rapportering i kommuner (med kommuner menas kommuner, regioner och kommunalförbund) är att lämna information som ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Hur redovisningsskyldigheten ska fullgöras regleras av lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Ett övergripande krav i lagen om kommunal redovisning är att bokföring och redovisning ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed. Lagen reglerar emellertid ett begränsat antal frågor och utgör, utan kompletterande normgivning ingen tillräcklig grund för att upprätta ett bokslut och en årsredovisning. En kommun uppfyller med andra ord kravet på god redovisningssed genom att tillämpa lag och kompletterande normgivning. I 4 kap 3 §, tredje stycket LKBR framgår det emellertid att *om kommunen i årsredovisningen avviker från det som följer av en rekommendation från normgivande organ på det kommunala området, ska en upplysning om skälen för avvikelsen lämnas i en not*. Frågan är i vilka situationer det kan anses vara förenligt med god redovisningssed att avvika från rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning.

Bedömning

Utgångspunkten är att information som lämnas med tillämpning av lag och kompletterande normgivning också ger en rättvisande bild. *Om det behövs för att bilden ska bli rättvisande, ska ytterligare upplysningar lämnas i en not* (LKBR 4:3). Av 4 kap. 4 § andra stycket LKBR framgår dock att *om det finns särskilda skäl och det är förenligt med god redovisningssed och kravet på en rättvisande bild, får avvikelse göras från första stycket*. I ytterst sällsynta fall kan följaktligen kravet på rättvisande bild innebära att avsteg måste göras från råd och rekommendationer som lämnats av normgivande organ. Möjligheten till avsteg gäller följaktligen inte generellt utan bara undantagsvis och under exceptionella förhållanden, då en kommun kan visa att en viss regel i just deras fall leder till en icke rättvisande bild. Avvikelse från rekommendationer kan följaktligen endast motiveras utifrån det övergripande syftet att redovisningen ska ge en rättvisande bild. Av upplysningen om skälen till avvikelsen bör det tydligt framgå vilket exceptionellt förhållande som föreligger samt varför det i just deras fall leder till en icke rättvisande bild. Dessutom måste man beakta de upplysningskrav som följer av 9 kap. 3 § i LKBR, där det framgår att *om en avvikelse görs med stöd av 4 kap. 4 § andra stycket från någon av de grundläggande redovisningsprinciper som anges i paragrafen, ska det lämnas en upplysning om skälen för avvikelsen och en bedömning av effekten på kommunens resultat och ekonomiska ställning*. Avvikelser som inte kan motiveras utifrån det övergripande syftet att redovisningen ska ge en rättvisande bild och där exceptionella förutsättningar i det specifika fallet inte kan påvisas, är inte förenliga med god redovisningssed.